

BEREGI ÚJSÁG

TÁRSADALMI, VÁRMEGYEI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKŰ HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 29.

Laptulajdonos: a szerkesztő.

Felelős szerkesztő:

Dr. Kubowich Géza.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20 f

Hirdetési díjak:

30 szög 1 kor. 60 szög 2 kor. 100 szög 4 kor. 200 szög 6 kor
Nyiltár petit sora 60 fillér.

Közéletünkről.

Ugy-e furesa olyasmiről írni, ami nincs? Már pedig közéletünk nekünk csakugyan nincs. De mégis foglalkozunk vele, írunk rólá azért, hogy legyen.

A mi vármegyénkben közéletről mai napság szó sem lehet. Az emberek saját kicsiny érdekeikkel törődnek. A hivatalnok boldog, hogyha elvégezheti dolgát, az orvos jól érzi magát, ha sok a betege, az ügyvéd senkivel nem cserél, ha sokat kereshet, a mérnök működése a földméréssel, tervkészítéssel véget ér, a kereskedőt csak a forgalom, az iparost csak cikkeinek kelendősége foglalkoztatja. Hogy mi történik a közügyekkel, hogy mint halad a köz és ha halad, hogyan halad, mit bánja azt nálunk bárki is. Eddig is forgott a kerék, ezután is fog forogni. Ezelőtt is megéltünk, majd csak ezután is meg fogunk.

Csoda-e, ha e nemtörődömség, a közönyösség, a kicsinyhitűség, a gyámoltalanság nem tudja felvirágoztatni a vármegyét, a városokat? Csodálhaja-e valaki, ha ilyen viszonyok közepette közszellem, közakarat nem fejlődik, hanem a hatalom, az összeköttetés, a kölcsönös érdektámogatás mindenhatóvá lesz. Hiszen mindez nagyon természetes.

Mert csinálni valamit csak kell. Valakinek végeznie kell az ügyeket. Ha a társadalom semmivel sem törődik, igen érthető, hogy a hatalom vezet mindent, az gondolkozik, az tervez, az cselekszik. A hatalomnak mindig voltak kísérői, akik leborulnak előtte, követik addig, amíg csak hatalom marad és hasznot huznak alkalmazkodásukból. Ebből más nem következhetik, mint az, hogy közönyös társadalom mellett a hatalom zsarnokká s a kicsiny hizelgők kis hatalmakká válnak. Ezek kezébe jut a közjólét, ezek ítélnék elevenek és holtak felett. Ők a szépek, ők a jók, ők a bölcsek. Pillan-

tásuk parancs, szándékuk szentírás. S így lesznek a közönyösekből rabszolgák.

Nem jól van ez így! Érzik ezt sokan, nagyon sokan. Csak az a baj, hogy sokat éreznek, keveset cselekszenek. Nincs meg egyben sem a kezdeményezés elszántsága, a vállalkozás merészsége.

Egy ember a mi közéletünket nem is támaszthatja fel. Egy ember — akármilyen tisztaszivű legyen is — gyenge ahhoz, hogy intézni tudja az összesség dolgait. Tömörülni kell. Pártokat kell alakítani.

A pártoknak sok a hibájuk. Bármi eszmét irjanak zászlajukra, mégis csak elfogultak, egyoldalúak s ezért sokszor saját érdekekben igazságtalanok is. De annyi a jó tulajdonságuk, olyan erő rejlik bennök, ami ellensúlyozza hátrányait. Az egyesülésben óriás hatalom van. Egy ember gyenge, ingadozó, bátortalan és tehetetlen. Több ember erős, bátor és csodákat művelhet. Az egyesülés nemcsak több ember erejét adja ki együttvéve, hanem magában tudja a közönség, a bizalom érzetét is, a mi megbecsülhetetlen.

A mi vármegyénkben pártok nincsenek. Nálunk csak kicsiny érdekcsoportok vannak, amelyek csak saját hasznukkal törődnek. Ha szükségük van valamire, akkor leereszkedők, nyájasok. Akkor paroláznak és készek mindenkiért meghalni is. Ha aztán elérték önző céljokat, akkor kicsiny nekik ez a világ is, akkor lenéznek mindenkit, aki nem nagyobb mint ők. A nagyobbak előtt pedig térdre hullanak és imádják őket.

Ha majd pártok alakulnak, akkor ezek az érdekcsoportok el fognak tünekezni. Vagy felolvadnak egyik-másik pártba, vagy összemorzsolják őket a pártok. Egyik sem lesz baj, mindkét esetben leesnek az égből, amelyben most érzik magokat.

Ha majd pártok lesznek, azok saját jól felfogott érdekekben versenyezni fognak. Amelyik párt nem tö-

rődik a versenynyel, az szét fog zúlni. Amelyik pedig győzni akar, az szép és nemes eszmékkel fog a küzdelem terére lépni. Így aztán üdvös és a közönségre hasznos verseny fejlődik ki közöttük, ami hasonlíthatatlanul jobb lesz a mai kapzsi értékcsoportok haszonleső és irigy uralkodásánál.

Gondolják meg ezeket jobbaink, vonuljanak fel a közélet mezejére s alakítsanak pártokat. A munka, a harc nehéz lesz, de dicsőséges. S áldás fakad nyomában.

Dr. Kubowich Géza.

Glosszák a harmadik gyógyszer-tár kérdéséhez.

Ide s tova három hónapja, hogy a folyamodók egész légiójaközt Erisz almájaként pályabér tárgya gyanánt felbukkant a harmadik gyógyszer-tár engedélyezésének a lehetőség körébe való helyezése.

Megalakult a közvélemény, mely az egyedáruság bilincseinek lazítását örömmel üdvözli, napvilágot látott a helyi sajtó mindkét organumában az elfogulatlan, személyes érdekektől ment, független, a közügy szolgálatában tevékeny intelligencia bírálata, mely ritka egyértelműséggel a harmadik gyógyszer-tár felállítását a közegészségügy sürgős kielégítésre váró követelményének állítja oda.

A köztudatban, mondhatni, mintegy gyökeret vert meggyőződés a viszonyok kényszerítő hatása által, a szünetelést nem ismerő fejlődés processusának természetes következménye folytán idéztetett elő, mely tárgyi okokban és megdönthetetlen érvekben erős támogatást nyert.

Maga az a negatív körülmény, hogy a vagyoni érdekekben látszólag megtámadottnak tekinthető ezidőszerűtlen gyógyszereszek, vagy a hátuk mögött bizonyára tömörülő érdekszövetség, legalább nyíltan, vétőjét nem nyilvánította, hathatós bizonyíték a felállítani célba vett harmadik gyógyszer-tár szükségessége, sőt elkerülhetetlensége mellett.

Nem akarok baglyokat Athénbe vinni, miért is mellőzöm a statisztikai adatok részletes felsorolását, csupán illusztrációként találmra jelölöm meg a közelfekvő Nagymihály Ungvár és Sziget e részbeni helyzetét, hol 2000, illetve egyenként 3500 lélekre esik egy-egy gyógyszer-tár, míg nálunk már 5000 lakost meghaladó népességszámra jut egy gyógyszer-tár, mi lehetetlen, hogy az egészségügy érdekeinek rovására hátrányosan ne éreztesse

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajoknál, idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábadozóknál influenza után

ajánlatik Emeli az étvágyat és a testuylt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünt az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszer-tárakban üvegenként 4 koronáért kapható. Figyeljünk hogy minden üveg alantl céggel legyen ellátva;

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz)

káros hatását, miről bárki is tapasztalati meggyőződést szerezhet, ha megfigyeli, hogy a gyógytárak forgalmát növelő őszi évszakban a gyógyszerek kiszolgálása az erre hivatott éa alkalmazott személyzet nagy elfoglaltságában rejlő késedelmet szenved, minnek elhárítása tehát elsőrendű kötelesség.

Az iméntiekben összefoglaltak alapján aktualitáshoz jutott kérdés nem maradhat többé a „noli me tangere” birodalmában a mai kor-szakban, midőn hál' Istennek és vezető férfainknak még nálunk is nagy későre minden irányban örvedetes lendületet vett a haladás városunk belső övezetében, mely szükségképen attrakciót gyakorol a vidéki lakosságra, midőn közokmányainak ágyainak száma évről-évre rohamos emelkedést mutat fel, midőn a hozavágyó nagyobb arányokat öltő belterjes mezőgazdasági kultúra az alföldi és bácskai munkások rajait időleges nyári tartózkodásra, majdan pedig állandó megtelepedésre hozánk csábítja, midőn a rekonstruált szőlők szakszerű művelése, a kaolin bányák feltárása az embryonális stádiumból virágzó ipartelepékké és gyárakká alakult körkemencék, gőzmal-mok, fürdők az állandóan foglalkoztatott munkásszám hatványos megnövekedésére vezet, a gyógyszerári kérdés mint közegészségi intézmény szintén nem kezelhető a quieta non movere” elve szerint.

Mindezek dacára most, midőn sub judice lis est, a kérdés megfelelésétől és elposványosodásától kell tartani, ha erélyes kézzel nem markolunk a darázs-fészekbe, hogy véglegesen ledöntsük a közérdekűvé vált kérdés megvalósulása elé állított akadályokat, melyek részben formaiak, részben az ellenérdekű tényezők ellentétében és jogosulatlan befolyásolásba jutnak kifejezésre.

Távol áll ugyan tőlem, hogy bárkinék is meg nem engedett cselekményeket insznuáljak, azonban mégis csak természetesnek kell találni, hogy a meglévő gyógyszerárak tulajdonosai egykönnyen nem nyugodnak bele abba, miként a forgalom emelkedése által mindinkább fokozódó jövedelemszaporulatban jelentkező vagyeni előnyről lemondjanak, kizártnak tartani azt, hogy gyógyszerárak reális belső értékének kamatozása devalválódni.

Bizonyára megragadják tehát a rendelkezésekre álló eszközöket az őket fenyegetni vélt konkurrenciá veszélyének elhárítására, el sáncolva magukat a felesleges számban levő bizottságok szövevényébe, hol még mindig visszhangra akadhat az engedélyezés megtagadására a non possumus azon a címen, hogy hasontartalmu kérdés tárgyalása óta a megszabott határidő még el nem telt.

Nem felesleges ezzel szemben az 1876. XIV. t. c. 134. §-nak ama kifejezett rendelkezésére utalni, mely az engedély megadását a helyi viszonyoknak kedvező alakulása esetén az illető hatóságoknak egyenesen kötelességévé teszi.

Számavéve tehát a nagyközönség és a városnak jól felfogott érdekét, nem lehet kétség, hogy elsősorban a közegészségügy törvényes örei s velők együtt a kérdés megoldására beavatkozásra jogosított minden tényező felülemelkedve személyes tekinteteken és szembeszállva az ezzel járó ódiummal, hivatali állását és tekintélyét a közegészségügyi szervezet egyik lényeges tényezőjének létesítésére latba fogja vetni, mindenkifelett pedig a dolog elzúllásának elejét véve a kérdésnek gyors tempóban való tárgyalása útján a megvalósítás stadiumába juttatni kötelességének fogja tartani.

Legyen vége a huza-vona áldatlan érájának s derengjen a cselekvés idejének fényes napkeletje.

Dr. Fuchs Mór.

VÁRMEGYE. VÁROSOK. Törvényhatósági bizottsági gyűlés.

A f. hó 4. és 5. napján megtartott gyűlésen az alispán időszaki jelentését előterjesztette, majd tudomásul vették a miniszterelnök ama rég ösmert válaszát, melylyel közli, hogy Rákóczi hamvait Kassán helyezik örök nyugalomra. A közgyűlés tudomásul vette a kereskedelmi miniszter leiratát, mely szerint a törvényhatóság ama kérelmét, hogy a be-

ruházási kölcsönből nyújtson segínyt a miniszter az uthálózat fejlesztésére, nem teljesítheti, de gondolkozni fog azon hogy a beregszász—v-naményi utvonalat ne vegye-e be az államosítási programmba. Tárgyalták ezután Sáros megye köriratát, hogy a külföldön székelő közös képviselői hatóságok a magyar honosok ügyeiben a magyar nyelvet használják, Heves vármegyének ama köriratát, mely a köztisztviselők szolgálati pragmatikájának megalkotását sürgeti és egyéb törvényhatóságok átiratait. A törvényhatóság a Kö-rösi Csoma Sándor emlékére alkotandó emlékmű költségeihez 50 K-val járul. Az országos gazdasági egyesület körirata folytán egy bizottságot küldött ki annak megvizsgálására, hogy mint kellene a Galiczia, Románia és Oroszország felőli bevándorlást törvényileg szabályozni. A törvényhatóság elhatározta, hogy a magyar védő egyesület tagjai sorába bélép. Az Ungváron felállított siketnema tanintézet igazgató tanácsába beavasztották: Szentpétery Endre tanfelügyelőt és Nede-czey János munkácsi képviselőt. Elhatározta a közgyűlés, hogy minden szolgabírói székhelyen 6 szobából álló hivatali helyiséget s főszolgabírói lakást építtet, ennek fedezésére egy nagy kölcsönt (ez kell a magyar-nak!) vesz föl, melynek kamatait a főszolgabírói lakbérek és irodaalatlányok kamataiból fogja fizetni. A községi erdők rendtartásáról és kezeléséről alkotott szabályrendeletet elfogadták. A törvényhatósági bizottság kiegészítése végett megtartandó választásokra a bizottságokat kiküldték. A közigazgatási bizottságba új tagnak beavasztották Holozsnyay Tivadar m.-jánosii gk. lelkészt. Az igazoló választmányt, a törvényhatósági mezőgazdasági bizottságot, a központi választmányt, a közegészségügyi, közokmányi, ló-avató bizottságot és a vármegyei tiszt nyugdíjválasztmányt a régi tagokból újjáalakították. A közgyűlés a vármegyét a magyar borzderes és verestarka szarvasmarhát tenyészítő kerületbe kívánja beosztani. A kisbirtokosok országos földhitelintézetéhez a vármegye alapítványi összegét nem fizeti be, mert nincs rá pénze. A vármegyei közok-házat kibővíti 16000 K erejéig terjedő építkezéssel. A bereg vármegyei körjegyzők ama kérelmét, hogy fizetési alapot létesítsenek és a jegyzői javadalmasztást az állampénztár fizesse, elfogadták. Munkács város képviselő testületének ama határozatát, mely szerint ezután képviselőtestületi tagok száma 104 helyett 144 lesz, helybenhagyták. Helybenhagyták Munkács város ama határozatát is, hogy a rendőrséget csendőrökkel egészítsék ki. Izsnyéte, Felső-Vereczke, Zagyviszka, Hárs-falva községek ama határozatát, melylyel az előjárók fizetését emelték, jóváhagyták. Várpalánka község határozatát, melylyel ingyenes népkönyvtárt állít fel s Gorond községét, melylyel állami iskolát állít fel, jóváhagyták. Tárgyalták még több község régebbi évekre vonatkozó számadását, néhány község 1904. évi pótköltségvetését és több kisebb érdekű ügyet.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Beregszász város képviselő testülete f. hó 6-án megtartott gyűlésén foglalkozott a főispán ama felhívásával, hogy a rendőrséget csendőrökkel kellene helyettesíteni. A képviselőtestület megbizta a polgármestert hogy gondosan tanulmányozza ezt a kérdést s ha ezt a városra előnyösnek találja, úgy kezdje meg a tárgyalásokat az illetékes hatóságokkal. A tagok nem nagy számban jelentek meg, miért is vagyoni kérdéseket most sem lehetett tárgyalni. Ezt mi nem csodáljuk, mert nálunk csak akkor kezdenek foglalkozni egy-egy közérdekű ügygel, amikor már baj van s amikor ugysem lehet már a dolgokon segíteni. A beregszászi iparos és kereskedő tanonc iskola 1903/4. évi számadását jóváhagyták és 1904/5. évi költségvetését meg szavazták. Az iskola felügyelő bizottságának tagjai lettek: Auer Károly, Balajthy András, Csígás István, Csicséri-Orosz Mihály, Cseh Sándor, Dudits Endre, Fehér Emil, Jeney János, Kallós Tivadar, Kovács Albert, Kovács Kálmán, Klein Samu, Lázencz Béla, Ricsey Samu, Sverlichovszky Antal, Schreiber Salamon, Smidle György, Szalay Sándor, Szeles Károly, Tvaroska Mihály és Tóth Károly. A

legtöbb adót fizetőknek 1905. évre összeállított jegyzékét elfogadták, de Grünbaum Jenő nevét a tagok sorából törölték. A villanyvilágítást a közgyűlés elvben elfogadta s megbizta a polgármestert, hogy szerezze be egyes cégektől az ajánlatokat. Spitz Lázárnak és Székely Gusztávnak a gyűlés lakhatási engedélyt adott. Balog Anna és Balázs Róza itteni illetőségét nem állapította meg. Végül a la bérleti szabályrendeletet a közgyűlés változtatlanul elfogadta.

Az alispán 15981—1904. k. i. sz időszaki jelentése. 2

Baksay Bertalan közokmányi gondnok állásáról lemondott. Minek folytán szabályszerű pályázat alapján Kovács Bálint nyugalmazott pénzügyőri főbiztos ideiglenes minőségben a törvényhatósági közokmány gondnokává kineveztem.

Az „Angyal”-hoz címzett beregszászi gyógyszerár Engel Miksa tulajdonosról Reichard Jenőre ruházott át. Tanhoffer Ferenc bilkei gyógyszerésznek megengedtetett, hogy Ilosván főokmánygyártást állíthasson fel.

A törvényhatóság területé: ez idő szerint 273 elemi, 153 ált. ismétlő, 78 gazdasági ismétlő, 3 iparos tanonc és 2 polgári leányiskola; továbbá 30 állami, 3 községi és 1 egyleti óvoda; 2 állami, 2 községi állandó menedékház és 26 nyári gyermekmenhely van működésben. Az iskolák közül 90 állami, 5 községi, 15 róm. kath., 114 gör. kath. 53 ev. ref. és 1 magán iskola. Az állami iskoláknál 184, más jellegű népiskoláknál pedig 196 tanító és tanítónő működik. Az óvodáknál 37 óvónő, 4 állandó és 26 nyári menházvezetőnő van alkalmazva. Az állami intézetek fentartására 250100, a hitfelekezeti iskolák segélyezésére pedig 71405 koronát fordít a kir. kincstár.

Új állami elemi iskolák Bródon, Bilkének egy távolos részében, Benében, Nagy-Dobronyban és Vásárosnaményban nyíltak meg. Új állami óvodák szerveztettek Szolván, Klacsánon, Komlóson és Kövesden, a beregszentmiklósi közművelődési egyleti és a nagydobronyi községi óvoda állami kezelésbe vétetett át.

A nyári menedékházak a f. évben is 600 kor. államszegélyben részesültek.

A munkácsi áll. polg. leányiskola új emeletes szárnyépülettel bővült, a benei, bródi s klacsánói áll. iskola s a kövesdi áll. óvodai épület készen állanak, a vásárosnaményi áll. iskola s beregszászi áll. óvoda építése folyamatban van. A csomai és polyánkai gkath. iskola új s megfelelő elhelyezést nyert.

A nagyberegi ref. egyház elhatározta 3 új tanítói állás szervezését, a község pedig megajánlotta a tanítók fizetését és magára vállalta az iskola felépítését.

A törvényhatósági közutak kiépítésére felvett kölcsön terhére a következő építkezések történtek.

1. A som—dobronyi th. közut földmunkája teljesen elkészült és az ut alapozása is befejeztetett, rövid időn a kavics elterítése is befejeztetik.

2. A kis almás—hátmei th. közut kiépítése szintén befejeztetett s ezen utvonalon az utárkok kövezési és biztosítási munkálatai vannak még folyamatban.

3. A beregszász—kisalmási th. közut kiépítése megkezdett. Ezen szakaszon a földmunkát befejezéséhez közeledik, úgy az alapkö, mint a kavics kiszállítása folyamatban van.

4. A polna—perecsényi th. közut határszéli szakaszán a földmunka teljesen elkészült, az utalap lerakása és kavicsolása befejezéséhez közeledik s ezenkívül a bevágások részének biztosítása van folyamatban.

5. A beregszász—ungvári th. közut kezdőpontjától Nagygutig kiépült, e helyütt még csak 400 fm. ut kiépítése van még hátra. A vállalatban épülő 10—18.6 km. szakaszon a földmunka teljesen és készült, a 15—18 km. szakaszon az utalapozás megkezdett, a többi szakaszokon a terméső és kavicsfuvarozás van folyamatban.

6. A munkács—zempléni th. közut végső szakaszán a földmunka teljesen elkészült, a terméső és kavics fuvarozás nagyrészt befejeztetett s az utalapozás megkezdett.

7. A tarpa—tivadari th. közuton a földmunka teljesen elkészült, a kő és kavics ki fuvarozás teljes erélyvel folyamatban van s az utalpozás a legközelebbi napokban meg fog kezdetni.

A kölcsön terhére több th. közuton eddig összesen 49 drb. műtárgy lett kiépítve.

A vármegye inséges lakosainak keresethez juthatása céljából a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által a mult években engedélyezett államsegélyből az iványi—nagymogyorósi vicinális uton előirányzott munkálatok e hó végéig valószínűleg szintén befejezettek.

Az alvidéki vicinális utak közül a vármegye segélyezésével a daróc—gelénesi vicinális uton folytatólag Daróctól Gelénes felé 1800 km., a vámosatyai ut bejáratánál 800 m. Barabás község belterületén folytatólag 500 m. lett kiépítve. A mezőkaszony—tiszakerescenyi utból Hetyen községen túl az erdők között 800 fm. épült ki.

A törvényhatósági közutakon a folyó évre előirányzott kavics kiszállítása folyamatban van s a költségelőirányzatba felvett műtárgyépitkezések kivitele versenytárgyalás útján biztosítva lett.

VEGYES HIREK.

* **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter kinevezte Lehoczky Tivadár történetirót és régészt, munkácsi lakost a műemlékek országos bizottságának levelező tagjává öt év tartamára. — Az igazságügyminiszter Dr. Kovács Antal beregszászi törvényszéki bírót a beregszászi törvényszék területére vizsgálóbíróvá kinevezte.

* **Állásfoglalás.** Horthy Gyula tiszaháti főszolgabíró hivatalos működését e hó 15-én kezdi meg.

* **Gondnoksági tagok.** A főispán a beregszászvégdárdói áll. el. isk. gondnokság elnökévé Polgár József b.-v. ardói nagybirtokost, — tagjaivá pedig Árvay Bonaventura beregszászi tanitót, Nagy Imre b.-v. ardói községi bírót és Szilágyi Károly b.-v. ardói kisbirtokost kinevezte.

* **Kivándorlás Amerikába.** Ungvárt szeptember havában 53 egyén jelentkezett utlevélszerzés céljából.

* **Halálozások.** Özv. Bary Jánosné szül. Jocsik Juliánna Bereg-Somban élete 83. évében elhunyt, gyermekei: Anna, Klára, Sándor, Juliánna, Terézia, József, Amália, Berta, János siratják. Bary Gyula ev. ref. segédlelkész — munkatársunk — nagyanyját gyászolja az elhunytban. — Auszterlitz Áron nyugalmazott állami el. iskolai tanító Munkácsan 83 éves korában elhunyt. A megboldogult Prágából szakadt ide közeink s itt egészen megmagyarosodott. Az elhunytat neje és fia gyászolja.

* **Az O. M. K. E. Beregszászban.** Az O. M. K. E. beregszászi kerülete e hó 9-én a városháza tanácstermében megtartotta alakuló gyűlését. A gyűlésen jelen voltak a főispán, az alispán, löjegyző, polgármester s a vármegye képviselői, végül az O. M. K. E. kiküldöttei. Bereg és Ugocea vármegyék kereskedői közül számosan résztvettek a gyűlésen. A tisztikart megválasztották, elnöke Blau Dávid beregszászi kereskedő lett. A gyűlés után társasbéd volt.

* **Táncmulatság.** A beregszászi iparos ifjuság folyó hó 23-án a közkut javára ifj. Fedák István ur védnöksége alatt szüreti táncmulatságot rendez. Felülfizetéseket a jótékony cél érdekében köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz.

* **Nyuzzák a népet miniszter urak!** A földmivelésügyi miniszter bizonyára nem tapasztalt annyit beregi útjában, mint amennyi uzsoraesetet mi itt leírunk. Vakaró László fogarasi gk tanító kölcsönadott Bilincz András, Zimics Fedor, Liholsik János, Bilincz Kosztin és Balega Fedor papfalvi földműveseknek kötvényre 300—300 koronát 8 hónapra s erre az időre a megszorult szegény emberek 60—60 kor. kamatot szedett. Tetteért feljelentették s az uzsoráskodó tanító nem is tagadta el azt, amit elkövetett. Most meg fog gyűlni baja a törvényvel, mely szigorúan tiltja az uzsorát. — Ulinecz László és Mangar Mihály nem kaptak pénzt a banktól s mert mulhatatlanul szükségük volt reá,

kénytelenek voltak Brics Ivánhoz fordulni, aki adott is nekik pénzt, de töltik egy évre 160 kor. kamatot követelt. A földhöz ragadt, nyomorúságban sanyalódó emberek jobb kölcsön híján elfogadták a pénzt s a kamatot a hitelezőnek ki is fizették. — Schön Noé bábakuti tőkepenzes szintén nem emberszeretettel szokta elhelyezni pénzeit. Miska Miter papfalvi földműves 300 koronát kapott tőle kölcsön s ezért az összegért a megszorult paraszt egy évre 122 kor. kamatot fizetett. Ugyanez a hirhadt úzsorás Vánárinecz Fedornának papfalvi lakosnak is adott kölcsön 200 koronát. A szegény asszony egy egész esztendőre kérte kölcsön az összeget, de hogy hogy nem két hét múlva előkerítette a kölcsönösszeget s azt fel is kinalta Schön Noénak, de ez nem hive a visszszámításnak és a pénzt csak oly feltétellel fogadta el, hogy az asszony neki a két hétre 60 kor. kamatot fizetett. A vérlázító eset a bíróság elé került, mely megérdemlett szigorral fogadta el a vérsével végezni.

* **Uzsással egybekötött hivatalos kiküldetés.** Kovács Bálint munkácsi pénzügyi biztos az irodájában dolgozó szemlésszel hivatalos ügyben Klastromalja községbe kocsizott. Hogy hamarabb érjenek célta az u. n. Ujfürdőn tul lévő Latorca-gázlón hajtottak át. A kocsi egyszerre csak sebes árba került majd himbálózni kezdett a süppedékes talajon. A szemléssz kiugrott, mire a kocsi felborult és a biztos maga alá szoritotta. A biztos szerencsésjére eltört a kocsi rudja s így az ár a kocsit a biztos feje felől tovasodorta. A biztos erre nagy erőmegfeszítéssel uszni kezdett, a szemléssz követte a példát, a megrokknyódott kocsis pedig a lovak farkába kapaszkodott. Így aztán mind a hárman szerencsésen partra vergődtek, otthonról száraz ruhát kapva, átöltöztek s nyomban Klastromalja mentek, hol el is végezték sürgős hivatalos munkájukat.

* **A szüret a mezőkaszonyi hegyen e hó 17-én kezdődik.** A mezőkaszonyi szőlőbirtokosok ha nem is sok, de jó minőségű szőlőre számíthatnak.

* **Halálfejes kölcsönkérők.** Jankovich László somi földbirtokos szept. 20-án egy halálfejes pecséttel lezárt levelet kapott posta útján. A levelet a beregszászi vasuti állomáson dobták be a mozgópósta szekrényébe. Azt írja benne a „titkos szövegkezet” nevében annak elnöke — akinek aláírása is látható a levelen, persze olvashatatlanul — hogy a szövetkezet tagjai szörnyű inséges vagyoni helyzetben sanyalódnak s ezért legyen szives őket a címzett ur 2000 koronával, rövid időre kisegíteni. Ha ezt nem teszi, vagy ha ügyét a törvény útjára tereli, akkor nemcsak egész vagyonát, hanem a saját és családja életét is veszedelembe dönti. Hogyha tehát el akarja kerülni a borzasztó bajt, akkor sziveskedjék a kért összeget egy levélben szeptember 24-én este 9 és 10 óra közt a Somból a vasuti állomás felé vezető uton az 1. számú kilométerfához elhelyezni vagy elhelyeztetni. A kölcsönzésre felkért földbirtokos ispánjával és 8 férfi családfejével ki is ment az említett napon esti 8 órakor a megjelölt helyre és ott az 1. számú kilométerfához le is tétett egy levelet, melybe értéktelen papirdarabokat csomagolt. Mindnyájan felfegyverkeztek; a földbirtokos és ispánja fegyverrel, a családtag pedig gazdasági eszközökkel. Ugy esti 11 óráig vártak, de a kölcsönkérők nem jelentkeztek. Két férficseléd — akik a vasuti őrháznál állottak őrt — látott ugyan hat feketésszínű ruhába öltözött, uriasnak látszó embert esti fel 10 óra tájban az 1. számú kilométerfához közeledni de azok amint megneszelték, hogy nemcsak a pénzeszettel várja őket, nyomalanul eltűntek. Majd láttak egy csengős lovas szekeret is, melyen 6 ember ült, de a szekérnek is nyoma veszett. Eddig még nem sikerült megtudni, hogy a tettesek kik lehetnek.

* **Cigányélet** Szép élet a cigányélet! A nagy nyomorúság, az étellel való erős küzdelem kapesot tereit az emberek között. Olyan összetartók, olyan készek egymásért mindenre, hogy a gondos, rendes tőkepenzes ki egyedül él sivar világában, sokszor megirigylt őket. De a szabad s az inséges élet sokszor közéjük hinti a gyűlölet magvait is s ilyenkor törnek, zuznak, vágnak. Ilyenkor belemártják egymásba a bicskát is. Epen így

járt Gulácson Hajas Károly kolduló cigány Mező Zsófi cigányleányval. Valami miatt — alán tréfa volt, talán döglött malac volt összekaptak s a cigány kirántotta kését s súlyosan megsebesítette a cigányleányt.

* **Az indulatos borbélyinas vagy a megollózott katona** címre lehetne adni ennek a furcsa törtéletnek. Popovics István munkácsi borbélyinas szokta végezni a honvédelmi-zárnyában a közlegények nyírását és borotválását. A multkor is kiment oda, hogy teendőjét végezze s amint Bojcsuk László honvédelmet nyitott, valami véleménykülönbség merült fel közöttük. A megdühösödött inas erre a honvédelmet oltójával úgy mellbe szúrta, hogy súlyos sebével a kórházba kellett szállítani.

* **A vadakkal való küzdelem** mindennapi gondja a mi felvidékünk szegény lakosságának, Bereg északi részén sok a vad, sok kárt okoz a szegény nép földjein, de a vadat mégis csak gondozni kell, mert különben mire vadászának szegény nagybirtokosaink. A kis-ábránkai határban is elszaporodtak a vadállatok, miert is Paulovics Mária 8 éves kis leányt és több gyermektársát kiküldték szülei a mezőre, hogy őrizzék meg a vadaktól azt a kis tengerit, ami az idei rettenetes szárazságban megtermett. A gyermekek egy kis kalibába vonultak s mert fáztak tüzet raktak. A láng belekapott a kalibába s a tüztől a kis Paulovics Maria ruhája is tüzet fogott. A megrémült gyermekek szertrebb mentek s Paulovics Mária oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy sebeibe rövid idő múltán behalt. A szerencsétlen apát Paulovics Mihály kis-ábránkai földművest most feljelentették gondatlanságból okozott emberölésért.

* **Csatangoló cigányokat** fogott el a csendőrség Kisdobronyban október 5-én, számszerint 13-at. A cigányokra ugyan nem lehetett semmit rásütni, de mert semmi keresni valójuk nem volt azon a vidéken, átoloncolták őket Csarodára, ahol állítólag állandóan laknak. Érdekes, hogy a cigánycsapat feje 56 éve él már vadházasságban élete párjával. Van is már 5 élő rajkójuk.

* **Pusztít a veres kakas.** Weinberger Eliás gergelyi lakosnak 4 éves, Izidor nevű fia atyja távollétében gyújtóval kezdett játszani e hó 7-én d. u. 4 óra tájban 1 boglya szalma közelében. A szalma lángot vetett s ettől meggyuladt a közeli istálló és ház. A ház leégésével a káros 300 kor. az istálló leégésével 250 kor. értékű kárt szenvedett. Elpusztult 50 kor. értékű élelmiszer, 80 k.-nyi gazdasági eszköz s 10 kor. értékű ruhanemű is. Az elégették gyak értékből biztosítás folytán semmi sem térül meg. — Kovácsó községben is tűz pusztított okt. 5-én délelőtt 11 óra tájban. Leégett Szilágyi György ottani lakos juhállója, egy lóistállója s egy szekéristállója. Összes kára 70 koronára tehető. — Roman György kovászói lakosnak még több kára volt. Leégett ugyanis háza és egy csomó életje. Kára körülbelül 450 korona, mely biztosítás folytán jó részben meg fog térülni. Részben megtérül az R. Turányi Mihály ká is, kinek szintén a háza és életneműi égtek el 350 kor. értékben. A tűz keletkezése okát még nem sikerül kipuhatolni. Gyújtogatásra semmi jel sem mutat.

* **Pályázat.** A leányfalvi körjegyzőség-nél megüresedett segédjegyzői állást e hó 15-én d. e. 10 órakor a körjegyzői irodában választás útján be fogják tölteni. Az állással 530 kor. fizetés s 100 kor. lakáspénz jár. — Az ugoceavármegyei mértékhatélesítő állásra pályázni kívánók tartoznak pályázati kérvényüket e hó 20-ig az ugoceai főispánhoz címmezve banyujani. Pályázó csak az lehet, aki legalább 24 éves, magyar honos, kifogástalan erkölcsű s az országos központi mértékhatélesítő bizottság előtt jó vizsgát tett.

* **Szőlőbirtokosok ügyében.** A beregszászi m. kir. s ölészeti és borászati felügyelőség értesíti a Bereg és Ungvármegyék szőlőbirtokosait, hogy a kezelése alatt álló állami szőlőtelepeken nagyobb mennyiségű gyökéres ripária portalis, továbbá úgy milyen alanyu gyökéres fás és sima zöld oltvány kerül még a folyó év őszén eladásra, de csakis szőlőbirtokosoknak kizárólag saját szőlőjük beültetésére, vagy pótlására. Venni szándékozók bélyegtelen vételajánlatukat ne-

vezett felügyelőséghez nyujtsák be, hol egyuttal az eladásra vonatkozó többi feltételek is megtudhatók.

* **Körözesek.** Bagó János kalocsai illetőségű munkás a Kalocsán 1902. október 17-én nyert munkásigazolványát Vásárosnaményba utazása alkalmával ismeretlen helyen elvesztette. — Kis Erzsébet férj. Barta Lajosné Szap község előjáróságától nyert munkás igazolványát Gát község határában elvesztette.

KÖZGAZDASÁG.

Teendők a bor minőségének fokozására.

III.

A szüret végrehajtása.

Hogy a hajdani vig szüretnek ismét bekövetkezzenek, a haladó korral versenyt kell tartanunk. Le kell számolnunk a multtal. Minen ténen szebbet, jobbat követelnek és a világversenyben azok lesznek a nyertesek, akik a kor szellemét megértik, ahhoz alkalmazkodnak és igyekeznek a kiválnaknak megfelelni.

A bortermelőkre is ugyanez a feladat vár. A szőlőművelés és borászat ma már nem a hajdankori színvonalon áll. Amit nem tudunk, kötelességünk azt elsajátítani mert csak így leszünk képesek a világversenyben helyünket megállani.

A szürettel már a meglévő vagyont, hosszú évek s munkánk gyümölcsét szedjük le, épen azért arra kiváló gondot kell fordítanunk. A szüretelés pontos és okszerű végrehajtásától és a must helyes erjesztésétől függ leginkább a bor minősége.

Ha már a szőlő a szüretelésre megérett, edények, hordók, pince, préház, erjesztő helyiség rendben vannak s a szüret megkezdését elhatározták, akkor már számot kell vetnünk a szüret lefolyásával.

A szüret gyorsabb vagy huza-mosabb lefolyásánál a rendelkezésünkre álló kádak és prések az irányadók, mert ha elég nagy borház, elég káddal és pressel rendelkezünk, hamarabb bevégezhetjük a szüretet.

Szem előtt kell tartanunk mindig, hogy a szőlő kádban 48 óránál tovább soha se álljon, mert a sokáig kádban álló szőlőt mindenféle káros gombák megtámadják, ezáltal a betegséget már must korában magával viszi a hordóba a bor. Nagy befolyással van továbbá a bor színére is; minél tovább áll a szőlő kádban, annál sötétebb színű lesz, már pedig, mint mult cikkemben is említettem a kereskedők most a fehér borban a zöldes fehéret szeretik.

Ha a fentiekkel tisztában vagyunk, könnyű megállapítani mennyi szedőt, mennyi puttonost, esetleg kádhordó szekeret alkalmazunk naponta; ezeknek száma a helyi körülményekhez képest változó. Rendes körülmények között, rendes termésnél egy szedő megszed naponta 200 négyszögöl területet. Ha 300 ölnél tovább nem kell a puttonosnak hordania a szőlőt, akkor két szedőre egy puttonos elég. Két rendes szekeres kád, ha 3 kilométernél tovább nem kell vinnie a szőlőt és naponta háromszor fordul; akkor tíz szedő 5 puttonos, két szekeres kád naponta 30 hl. mustnak való szőlőt megszed.

A szüretet tehát a fentiek szerint beoszthatjuk. A szüret megkezdésénél be kell várnai a harmat felszikkadását, egyrészt, hogy vizes szőlő a kádba ne kerüljön, mert ezáltal a bor gyengül, másrészt, hogy a szőlő hidegen ne kerüljön a kádba, mert minél hidegebb a szőlő, annál nehezebben indul meg az erjedés. Esős időben az említett okoknál fogva szintén ne szüreteljünk.

Minden tíz szedő mellé egy megbízható embert kell állítani, aki a szedőkre felügyel. A felügyelőnek vigyázni kell, hogy a szedők rendesen dolgozzanak, a szemeket a földről felszedjék, tőkében a szőlőt ott ne hagyják s hogy ne egyenek. A szőlőevés szüretkor egész csapás, mert egyesek igen sokat megessenek még pedig a legszebb fürtöket és szemeket eszik meg, mi által a bor minősége romlik.

Szedésnél először a kötést a vesszőknél 1/3 rész magas áig ki kell vágni s a balkezet a fürt alá tartva szedő-olívól vagy késsel kell

a fürtöt levágni úgy, hogy minél kevesebb szem hulljon le. A levágott fürtől levelet rafiát vagy egyéb nem odavaló anyagot el kell távolítani.

A préházba került szőlőt puttonból, vagy edényből válogató asztalra kiöntjük, a rothadt szemeket fürtöket külön, az egészséges külön rakjuk. Ha asszu szőlő van és asszubort akarunk készíteni, azt ilyenkor leszemeljük és félre rakjuk.

A kiválogatott egészséges szőlőt azután egész végig külön kezeljük, először ledaráljuk azután a finomabb fajboroknak lebogózzuk, ehhez való bogyózó rostán, vagy ha olyan darálónk van, mely egyszerre bogyózó is, azon lejárattjuk.

A lebogózott illetve ledarált szőlőt ha abból nem akarunk mászlást készíteni, illetve kétszer taposi, akkor 24—48 óráig így kádban törkölyén erjesztjük, hogy a szőlőhéjából a zamat, a magból pedig a kellő mennyiségű cersav kilugozódjék.

A kádban erjedő szőlőt időnkint falapáttal megforgatjuk, hogy az ecet és egyéb káros gombák fejlődését megakadályozzuk.

24—48 óra múlva a ledarált szőlőt kikapossuk, a törkölyt pedig kiperéseljük.

Célszerű a törkölyt kétszer is préselni a présből kikerült törkölyt szétmoncsoljuk és ismét kiperéseljük.

Vigyázni kell, hogy a szőlő a kádban 48 órán túl semmi körülmények közt ne maradjon, ugyszintén ha kétszer akarunk préselni, az első présből kikerült törkölyt azonnal szétmoncsoljuk és préseljük, mert ezt az ecetgombák azonnal megtámadják, azért célszerű a második préselést külön edénybe tenni, nehogy az összes borainkat elrontsuk.

A kikaposított és kiperéselt mustot hordóba töltjük úgy, hogy a hordóban 12—15 cm. erjedési ür maradjon.

A hordóba került mustot erjesztő kamarába visszük át, ott ellátjuk erjesztő akonakkal vagy kőtyokkal és a mustot borra erjesztjük át.

Rajz József.

6126 1904 k. i. sz. Beregváran gye alispánjától

Felhívás

a lelkész és tanító urakhoz és a községi előjárókhöz!

Az ez évben uralkodott állandó száraz időjárás folytán az egész országban nagy a takarmányhiány, ennek enyhítésére a kormány több intézkedést tett, a melyeket a vármegye hivatalos lapja útján már közzétettem, de ezekre a lelkészek és tanító urak, valamint a községi előjáróságok figyelmét ismételten felhívom és felkérem, illetőleg utasítom őket, hogy azokat a községi lakosok között a legszélesebb körben ismertessék és terjesszék.

A takarmányszükségben a legtöbb gazda úgy vél segíteni, hogy állatainak számát csökkenteni, azaz piacra dobja, természetesen a nagy felhajtás következtében olesó áron kell azokat elpusztítaniok, az állatállomány csökkentésével csökken a trágyamennyiség s így talajának termő ereje is, oda kell törekedni tehát, hogy a gazda állatállományát minden körülmények között tartsa meg, azt teleje ki a legnagyobb áldozatok árán is és minden eszközt használjon fel arra, hogy a mennyiben lehetséges, még a tél beálltáig biztosítsa a kitelelésre szükséges takarmánymennyiséget.

Ha az őszi kedvező és kellő csapadékos lesz, a késői legeltetés még sokat fog a bajon enyhíteni.

Oly növényeket kell a gazdának első sorban az őszi folyamán vetnie, a melyekkel a jövő év tavaszán a zöld takarmányozást minél korábban megkezdhesse, másodsorban pedig téli takarmányozásra minden olyan anyagot fel kell használnia, a melynek takarmányértéke van.

Olyan növények, a melyek őszzel vetve, kora tavasszal kaszálhatók, a takarmányozás, vetési ideje szeptember-október közepe, vetőmagszükséglet kat. holdankint 80—100 klg., várható termés kat. holdankint 60—80 mázsa. Őszi borsó és búkkönykeverék, vetési ideje szeptember-október közepe, vetőmagszükséglet 120—140 klg., várható termés holdanként 100—120 mázsa.

Szöszös búkköny vetési ideje szeptember-október közepe, vetőmagszükséglet 80—120 klg., termés hozama 100—120 mázsa.

Biborhere vetési ideje szeptember-október közepe, vetőmagszükséglet 15—20 klg., termés hozama 50—60 mázsa. E takarmány-magvak a vármegyei gazdasági egyesület útján beszerezhetők.

A répalevelet rendszerint zölden etetik fel a gazdák, azonban ez télire eltéve is jó takarmányt ad, a télire való eltevés aképen történik, hogy 2—2 1/2 méter széles és egy ásd nyomú mély és tetszés szerint hosszú gödröt ásunk, ebbe oly magasan hordjuk össze a répalevelet, a mily magasan csak lehet s az így összerakott csomót, a mint megérni kezd, 30—40 cm. földdel borítjuk be.

Beregszász, 1904. évi szeptember 24-én.

Jobsty Gyula,
alispán.

(Folytatjuk.)

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Inkvizitórius irány polgári perben címen dr. Kubowich Géza beregszászi ügyvéd az Ügyvédek Lapja 40. számába cikket írt, melyben a beregszászi járásbíró-ságnak és törvényszéknek az igényperekben követett gyakorlatát bírálja.

A képkiallítás második hete. A Nemzeti Szalon képkiallítása e hó 9-én zárult be. A közönség a kiállítás második hete folyamán is meleg érdeklődéssel látogatta a tárlatot, melynek összesen 1300—1400 látogatója volt. A legutóbbi képvásárlások a következők voltak: Kézdi-Kovács László: Tavasz, megvette Gergely Albert dr., ugyane művész: Nyári est és Őszi est, megvette: Kende István, Markó Ernő: Őszi hangulat, megvette Schosberger Béla, Pajtás Ödön: Két humoros katonakép, megvette Kohner Alfréd, Telkessy Valéria: Virágok, megvette Széll Aranka. Neogrady A.: Cserkésző, megvette Széll Kálmán dr., Poll Hugó: Parasztleány, Pörge Gergely: Mezei munka és Vásár, megvette Nuszer Lajos dr. — Most, amikor a képtár bezárult, azt az óhajátunkat fejezzük ki, vajha a Nemzeti Szalon jövőre hozzánk is ellátogatna. Hisszük, hogy a mi közönségünk is megemberelné magát és meghálálná a Nemzeti Szalon vállalkozását!

SZÉPIRODALOM.

A s z é n v o n ó.

(Cigány-portré dialógbán.)

Irta: Buday Sándorné, Ujhelyi Vilma. 2

Mursa: Olyan legyek, mint az a Purzsi malac, ott a baromfiudvaron, ha magam tudom, hova lett. Juli prédálhatta el, mert az magára venné a kassai nagyharangot a Szent István tornyaival együtt, úgy szereti az magát cicukázni; a hideg leli, ha meglát valakin valami cifra bócerós ruhát, a nyála is ömlik utána. De olyan is az mikor felöltözik, mint egy aranszárnyu pillangó, csak úgy röpdés, mint ez a cifra pávamadar, itt a kutnál la! De uram Isten mit látok?

Én: Mit lát?

Mursa: Hogy tönkre tették azok az átkozott malacok azt a sok szép virágot. Tessék csak nézni! A drakulusnak letörték az ágát, a pálmafát fölborították, a fluxillákat kitörték, a flandraflórának lefalták a leveleit, a koriánder virágait leharapták egytől-egyig! Hogy az én Istenem pusztítsa el a föld színéről az ilyen egyiptomi hét csapást! A Purzsi c-elekte, megismerem az agyara nyomát, meg a körme helyeit. Hogy tarthatja nagysága ezt a ronda állatot? Halódik is, kárt is tesz, nem ilyen uri portára való az ilyen csúf jószág. Mit pusztítja itt a sok drágaságot! Hadd vigyem el magammal!

Én: No Mursa, én a malacaimat csak akkor adom el, ha előbb mint stüldök meghiznak a makkon.

Mursa: Az ördögök nagyanyja vigyen engemet el vőlegényének, ha én nyájbéliekre gondoltam. Azokból egy huncut fia sem kelene nekem, ha rám akasztanák is. De az a kis Purzsi malac, ez a nyavalyás a méket itt tartanak az udvaron tejen, ebből ugyan

akkor lesz süldő, mikor én belőlem római szent. Ilyen gerhes jószág nem a többi közé való; hisz ugy sésog most is, mint a rossz liba; ide hallom a herregését a külső udvarból.

Én: A bizony gyöngés egy kicsit: de hát minek vinné el, ha olyan nyomorult.

Mursa: Mert bolond vagyok, hogy ugy szivilem, pedig bizony nem ér egy hála Istenent. Mégis inkább a sárga malackát itt hagynám, ha a Puzsikát a nagysága nekem adná. Az itt eldörömböl szépen az ambituson, míg azt a beteg, rossz malacot dehogy engedné gróciás, drága személynökéhez eresztetni.

Én: (nevetve.) Vigye hát Mursa, majd meglátom milyen lesz érte a gyékénymunkája?

Mursa: Csókolom a kezét, lábát, hát olyan lesz, hogy az egész vármegye idegyül a nézésére; feltehetné a kínai kopasz mandulájú császár is az asztalára. No falu! most nyerítés utánam, a miért egyszer megégették velem a lóhust. Soha a sohával nem menekszik meg a kezemtől, aki most csufolkodni mer velem.

Én: Csakugyan élelmes egy ember maga Mursa. Most is milyen jó vásárt csinált. Hogy egy szénvont, mely testvérek között is megér harminc krajcárt s víz érte zöld kockás ruhát, macskát, malacot s egy koronát dohánnyra. Nem hiába nevezem én magát „udvari elszállított“-nak. Hisz ennek a szénvontónak a nyele is az én udvaromból került.

Mursa: Ne érjem meg azt a szépséges szép, hajnali csillag ébredését, ha nem az erdőből hoztam. Még majd meg is vert érte a nagysága kerülője. De csak kerüljön egyszer még elémbe a prusnyák, tudom istenem, hogy meghántom, mint ezt a cserfát.

Én: Jól van jól; ne vitézkedjék már többet. Mehet s vigye el a holmiját. De holnap beálljanak a mánkába s ne veszekedjenek egymással.

Mursa: Isten őrizzen attól a csúfságtól. Hisz tetszik tudni, ugy élünk mi Julival, mint egy pár galamb. Nincs mi közöttünk szóváltás sem soha; nem ismerjük mi még hiből sem a zene bonat. Főbe ütém magamat, ha csak egy rossz szóval is illetném valaha. (Letérdel, hogy hóna alá szedje a malacot, a macskát s nyaka köré kerítve a ruhát mint lajbecdákot.) A mennyben lakozó szentség áldja meg kegyes nagy ágát földöntuli hosszú jóléttel; tegye könnytív a szent hantjait a sir poraiból. Ne visits Purzsi, vakulj meg, ugy fulj még! Olyan hizót nevelek én belőled még az őszre, hogy fölérsz a nagysága háts paripájával, a Royánnal. Majd meglásd csak! . . .

Én: Már hogy vinné végbe azt a csodát, ezzel a gerhes, leszólt, ronda, csúf jószággal?

Mursa: Majd megmutatom én azt, nagysága. Nem lesz ennél különb süldő az egész nyájban. Ugassak, mint ez a Tisza kutya itt a nagysága kegyelmes kűszöbén, ha ez a Purzsi jószág karácsonyra meg nem fog érni kétszáz koronát.

Én: Kivált ha be-beeresztgeti mindig az én lóherésembe. De ha egyszer ott fogják, sohasem kapja vissza.

Mursa: Étessek meg vélem az egész lóherést, ha ez a malac egyszer is beleharap. Ha tudnám, hogy megtenné, főbeütém itt ezen a szent helyen, mint egy veszett kutyát.

Én: (nevetve.) Magam is azt hiszem, Mursa, hogy nem harap az a malac az én lóherémbé; maguk harapnak ő bele még tán ma este.

Mursa: (hunyorogva.) Dehogy bántjuk mi ezt a tüzevalót! Hadd nőjön meg-élünk mi nála nélkül is, csak a nagysága teljességű szent szivét éltesse sokáig az Isten! Purzsi ne visits, mert egybe ketté hasitlak! Cicusk m ne karmolj, mert biz Isten agyonszorítlak. Menjünk Isten hírével! Nagyalázattal kívánok nagyságának jó éjszakát! Hogy minden édes boldogságu álmait töltsse be a Mindenható.

Kertészlegény: (a kapuból utána dalol a távozonak):

Malacot visz a cigány,
Bujja fitye a cigány,
Siet vele szaporán,
Bujja fitye szaporán.
Fazokába beteszi,
Még estére megeszi,
Kérek tőle, de nem ad,
Még azt mondja, pofon vág!
Pofon biz a nagyapád,
Bujja fitye nagyapád.

Mursa: (messziről fenyegetődve.) A kutyák ropogtassák meg a csontodat, te dudvanajszter Köszönd, hogy így meg vagyok rakva, mert különben odamennék és lenyeletném veled a gereblyét. Csak kut, a a paraszt, a helyt egy araszt! Irigyled a malacomat ugyé? No hát nem eszel belőle. Paszuly nem bab, abból nem kap. Ha nem nézném a nagysága becses portáját, most meghámoznám a fejedet te hernyó. De megállj te lófereg, kitettem a szűrődet a nagysága udvarából. Csak jó tanya ez az ilyen éhes darázsoknak, mint te vagy, hogy ugy elaradtál a jó módban. De csak gyere a házam felé valamikor, tudom a fejedhez teremt Juli a vizes csebet, hogy arról koldulsz! Én meg ugy megkopogatom a fejedet, hogy kétfelé hasad, mint az éretlen dinnye! hogy a legnagyobb, piros nadrágos hóhér akaszson fel a neved napján te boszorkánylepkete! (Mursa folyvást mérgelődik, a kertészlegény olyvást dalol: Bujja fitye, fitye a cigány!)

Azó a sem láttam Mursa cigányt. Másnap elment Szatnára az élete párjával. Dehogy mulaszotta volna el Juli bemutatni a Szent István napi körmeneten az ő zöld kockás, fodros ruháját. Hisz a nélkül össze-dőlt volna a világ.

(Vége)

KÖZÖNSÉG ROVATA.

— Ebben a rovatban közérdekű dolgokat díjtalanul közlünk, de a felelősség ugy tartalomért, mint alakért a beküldőt terheli. —

„Beregi ujság“ 14. számában a közönség című rovatban Szabó József balazzséri zsüli bakter által ellenem emelt alaptalan vádat visszautasítom azért; mert ha büncselekményt, avagy kihágást követtem volna el, ott a közigazgatási hatóság vonjon felelősségre s ítélkezzen felettem, de az ipse nem, mert a semmivel lépést tenni, hanem szentelen becsületemen valami proletár közvetítésével hírlapilag ömlesztette ki rég óhajtott bosszuját.

24 éves tanítói működésemből itt 3 évet töltve közszeretben — tiszteletben részesülve az egész községtől s a „konkoly“ nemcsak községbeliekkel áll hadilábon, de a tanító tekintélyén csorbát ejteni merészelt.

Én ugyan nem csodálkozom azon, mivel oly verziók keringenek multja fölött itt s vidéken, melyek aipos gondolkozásu egyéntől nem származhatnak. Nevezetesen: a káposztát egzecirozni — a kerteken kergetni botokkal, csak örültet szokták — nyakravalót meg a földbe ásta. De ez hagyján, hát tavaly a 10 éves fiát késsel fejen szurta s három heti ágyban fekvés után — bevalva előttem tettét — igazoltnak minősíteni kérte a mulasztást stb. „Gyönyöri Fősz!“

Külömben ő csak a vizet dirigálja én meg lelkes teremtményeket tanítom az élethez; mégis hatóságomnak képzeli magát, a falubelieket alsóbb rendű parasztnak deg-radálja, — holott tudhatná, hogy oly távolság köz van közöttünk, valamint Makótól Jeruzsálem.

Az ivást illetőleg, talán sajnálja, hogy elődeim példait nem követem s ő vele, mint intelligenssel s másokkal nem hogy iszom, de 3 év alatt alig beszéltem. akkor is hivatalból. Bárcsak kenyérré jutna ez alamizna fizetésből 8 tagból álló családomnak, nem italtra.

Azért is a műveltség legalacsonyabb fokon aluli egyénnel hírlapi polemiaiba nem egyeledhetem, hanem a felettes hatóságom lesz a hivatott fórum, mely a meghurcoltatásomért elégtételben részesít.

Balazzsér, 1904. október 10.

Szítár János,
gk. tanító
s alkohol ellenes egyesületi tag.

Háromszori bekenésre!

megszabadul kellemetlen lábizzadásától.
Egy korona beküldése ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi RIESZ, Halas.

Sok ezer ember egészségéért!

fogja megvédeni a legújabb, szabadalmazott

„Japan“ kloset-ülés.

Minden árnyékzókra alkalmazható.

Vizöblítés nélkül!
Teljesen szagtalan!
A legnagyobb tisztaság!
Nem lagyhat be!
Nem dugulhat be!
Léghuzatmen!

Betegápolási cikkek. Szobaklosettek.
Betegtoló kocsik.

35 Képes árjegyzék hivatalra ingyen. 24

Guttman L. kloset-gyár
BUDAPEST, IV., Városház-utca 2. szám.
(Kossuth Lajos-utca sarján.)

Pénzt

ékszerekre, értékpapírokra és minden elfogadható tárgyra. Bárhol másutt elzálogosított tárgyakat magamhoz váltok és azokra magasabb kölcsönt a legolcsóbb kamatok mellett adok

Mór Jakabné, zálogkölcsön int. Árpád-u. 23.

Hirdetmény.

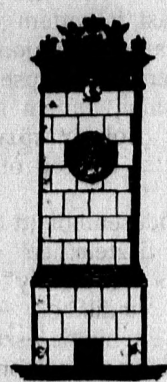
Bethlen-utca 17. szám alatt I szoba, I előszoba, mely konyhaként is használható, azonnal bérbe kiadó.
Felvilágosítást nyujt:

Dr. Kubowich Géza,
ügyvéd Beregszász
Árpád utca 29 szám.

A eperjesi népbank

KÁLYHAGYÁRA

ajánlja a legjobb hírnévnek s mindenütt közkedveltségnek örvendő

tüzálló fehér chamotte-
agyagból gyártott

kiváló minőségű diszes kiállítású

**cserépkályháit és
KANDALLÓIT**

felette jutányos árban.

A gyári szerelőink által felállított kályhák
használhatóságáért és jóságáért feltétlen
felelősséget vállalunk.**Kizárólagos képviselőnk és raktárunk**
MARKOVICS SAMUEL urnál Beregszász
Andrássy-utca 19. szám alatt. — Képviselőnk

kivánatra mintákkal és költségvetéssel szolgálhat.

Régi kályhák átrakása és javítása
jutányosan eszközöltetnek.**Hirdetmény.**Az előrehaladott idény miatt az összes raktáron levő
árak ugymint férfi és női ruhakelmék, ing, kalap,
gallér, kézelő, kesztyű, nyakkendő, fűzők, vász-
nak, kanavászak, ágy asztalterítők stb. leszállított
rakban lesznek elárusítva **Winkler Mór,**
rőfös és divatáru tizletében.**Hirdetmény.**Van szerencsém a n. é. közönség be-
ceses tudomására hozni, hogy a bereg-
szászi **ANNA** gőzfürdőbe a gőzfűtést
bevezettem s így gőzfürdöm a legmoderneb-
ben berendezve és a legnagyobb kénye-
lemmel ellátva áll a n. é. közönség ren-
delkezésére.Szives pártfogásért
esedezik**Hartman Ferencz.****KÖLCSÖNÖKET**

2000 koronán felül

VÁLTÓ és kezesek
NÉLKÜL

jelzálogi biztosítás mellett

FÉLÉVI
kamatfizetéssel**SZEMÉLYI**
HITELRE

váltó ellenében

NÉGYHAVI
kamatfizetéssel**7%****kamat mellett folyósít****Mezőkaszonyi Népbank**

Részvénytársaság.